

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Департаменту освіти

Харківської міської ради

Ольга ДЕМЕНКО

Ольга Демченко 2026 р.

**ПЛАН ВПРОВАДЖЕННЯ
СИСТЕМИ ПРОФОРІЄНТАЦІЇ
дітей та підлітків
у Харківській міській територіальній громаді
на 2026–2027 роки**

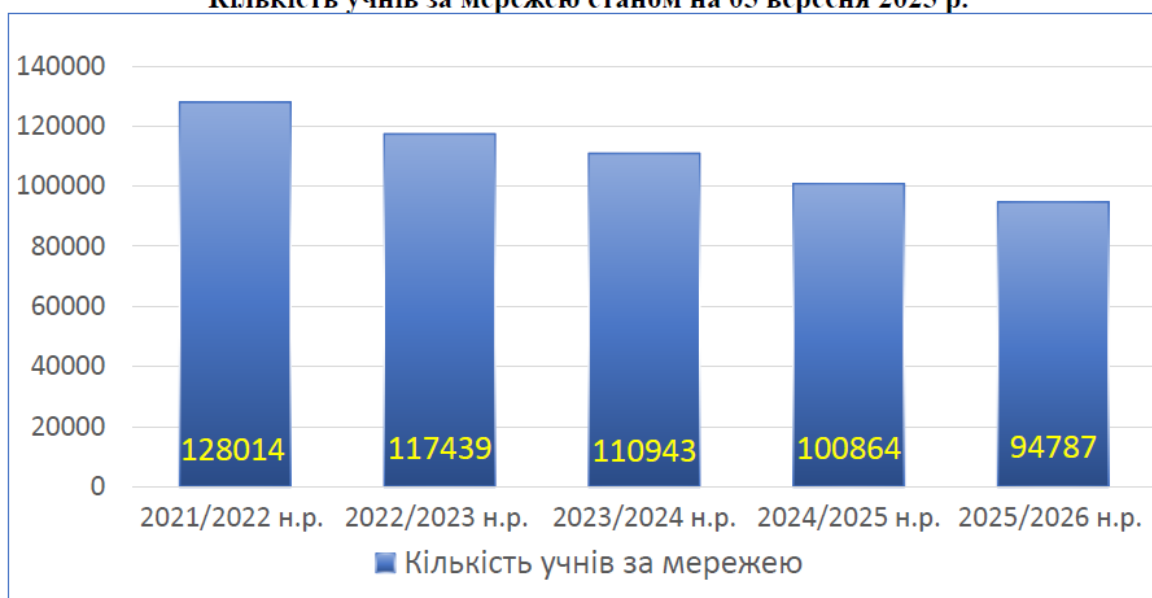

1. Передумови та обґрунтування

Війна завдала масштабних руйнувань інфраструктурі міста, зокрема освітній галузі. За період повномасштабного вторгнення у місті пошкоджено 289 будівель комунальних закладів освіти (67% освітнього фонду), з яких 6 зруйновані вщент.

Мережа закладів загальної середньої освіти (далі – ЗЗСО) комунальної форми власності м. Харкова нестабільна. Станом на 05.09.2025 мережа налічує 3612 класів (торік – 3961), у яких навчається 94 787 учнів.

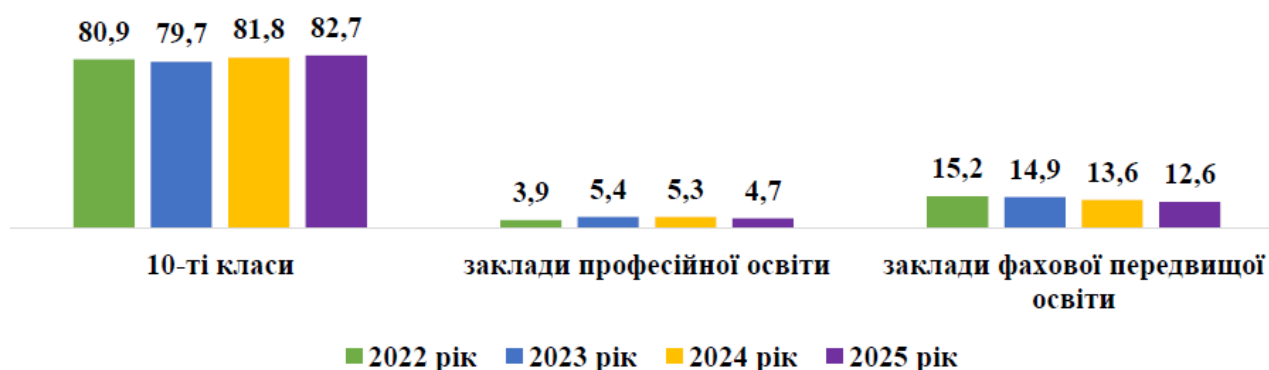
Кількість учнів за мережею станом на 05 вересня 2025 р.

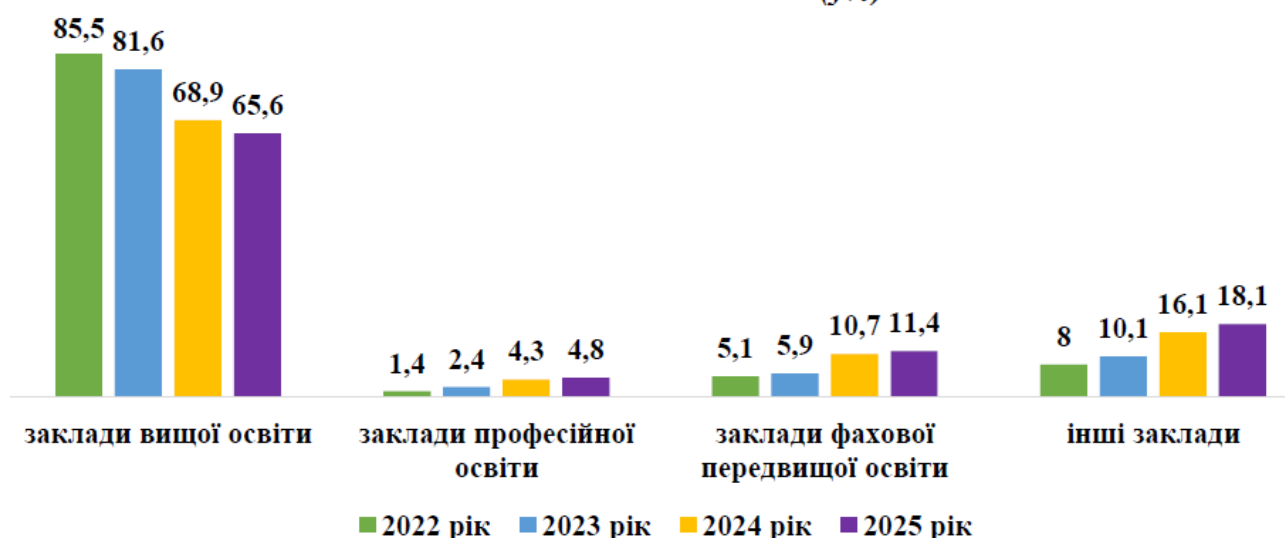
У порівнянні з довоєнним часом кількість учнів зменшилась на понад 33 тисячі, при цьому за останній рік – на 6 тисяч (минулого року – на 10 тисяч). Різниця виникла за рахунок внутрішніх процесів, пов'язаних з демографією та міграцією внаслідок знаходження у безпосередній близькості до лінії розмежування, а також через продовження бойових дій безпосередньо у Харківській області та близькість до кордону з агресором.

Щорічно Департаментом освіти здійснюється моніторинг продовження навчання учнями 9-х та 11(12)-х класів ЗЗСО. Кількість учнів, які після 9 класу продовжують навчання в закладах професійної освіти (далі – ЗПО), залишається відносно сталою, а кількість учнів, які після закінчення школи продовжують навчання в закладах вищої освіти (далі – ЗВО), щорічно зменшується.

Динаміка продовження навчання учнями 9-х класів за типами закладів (у%)

Динаміка продовження навчання випускниками 11(12)-х класів за типами закладів освіти (у%)

Харківські університети системно проводять очні й дистанційні профорієнтаційні заходи для учнів міста, організовуючи тематичні заняття, презентації та інтерактивні зустрічі. Ця робота особливо активізувалася в межах масштабного профорієнтаційного тижня, ініційованого Харківським міським головою Ігорем Тереховим. Під час весняних канікул у класах метрошколи та безпечних локаціях закладів вищої освіти вже третій рік поспіль реалізується міський проєкт «Харківські університети – формула вибору». Його мета – привернення уваги до відновлення унікального освітньо-наукового простору Харкова в умовах прифронтового міста, пропаганда багатой наукової спадщини Харкова.

Щорічний Міський профорієнтаційний фестиваль «ПРОФ-fest» втретє став масштабною подією, що об'єднала харківську молодь та освітян професійних закладів.

26.08.2025 в межах Харківського освітнього форуму педагогічних працівників відбулася панельна дискусія, присвячена розвитку

профорієнтаційної роботи в закладах загальної середньої освіти. Освітняни, науковці, університетські партнери та учнівська молодь обговорили сучасні виклики й перспективи формування професійних орієнтирів школярів.

ПРОФОРІЄНТАЦІЙНИЙ ДАЙДЖЕСТ

Профорієнтація - це не лише про вибір професії. Це - про економічну стабільність, про зниження безробіття, про збереження культури і таланту в місті.

ВЕРЕСЕНЬ - ЖОВТЕНЬ

Діагностика професійної спрямованості учнів 8-11 класів; складання плану профорієнтаційної роботи

ПРОТЯГОМ НАВЧАЛЬНОГО РОКУ

Відвідування інноваційного центру "Харківський елемент"

ЛЮТИЙ - БЕРЕЗЕНЬ

Участь в Інженерному тижні

БЕРЕЗЕНЬ - КВІТЕНЬ

Проведення STEM-тижня

ВЕСНЯНІ КАНІКУЛИ

Участь у міському фестивалі "ПРОФ-FEST", загальноміській акції "Харківські університи - формула вибору"

ПРОТЯГОМ НАВЧАЛЬНОГО РОКУ

Профорієнтаційні заходи в межах освітнього проекту "Вихідні з наукою - обираємо харківські університети", участь у активностях та ініціативах ЗПТО, ЗВО.

Наше завдання - зробити так, щоб кожна дитина бачила своє майбутнє в рідному місті!

Пріоритетом було визначено послідовну й продуману модернізацію профорієнтаційної діяльності з урахуванням вікових особливостей здобувачів освіти, розширення інтеграції професійної тематики в освітній процес, а також ефективного використання можливостей закладів вищої та професійної освіти для організації додаткових освітніх програм для учнів у непростих умовах прифронтового Харкова.

Опитування стейкхолдерів щодо стану впровадження системи профорієнтації дітей та підлітків, яке проводилося в рамках участі в національному пілотуванні системи профорієнтації, також виявило низку проблемних моментів.

У системі освіти відсутня цілісна модель організації профорієнтаційної роботи та кар'єрного консультування, яка мала б забезпечувати послідовність і безперервність – від початкової школи і до професійних коледжів та академічних ліцеїв. Як наслідок, профорієнтаційні заходи в закладах залишаються несистематичними, педагогічні працівники й психологи часто не мають належної підготовки, а посади кваліфікованого кар'єрного радника поки в штатному розписі не передбачено (хоча наявність такого фахівця усі категорії респондентів вважають доцільним). Застосовуються застарілі методи без сучасних цифрових інструментів, доступ учнівства та батьків до

інформації про ринок праці й освітні можливості є обмеженим, а співпраця з центрами зайнятості та роботодавцями має фрагментарний характер.

Таблиця 33. Доцільність кар'єрного радника в закладах загальної середньої освіти, %

	Місцева влада	Представники ЗЗСО та ЗПО	Батьки учнів 10-18 р.	Місцеві роботодавці	Учні ЗЗСО (10-18 р.)	Випускники ЗЗСО громади (14-22 р.)
Варіанти відповідей	Як Ви вважаєте, чи доцільно, щоб у кожному закладі загальної середньої освіти була окрема уповноважена особа (кар'єрний радник), відповідальна за профорієнтаційн у роботу з учнями?	Як Ви вважаєте, чи доцільно, щоб у кожному закладі загальної середньої освіти була окрема уповноважена особа (кар'єрний радник), відповідальна за профорієнтаційн у роботу з учнями?	Як Ви вважаєте, чи доцільно, щоб у кожному закладі загальної середньої освіти була окрема уповноважена особа (кар'єрний радник), відповідальна за профорієнтаційн у роботу з учнями?	Як Ви вважаєте, чи доцільно, щоб у кожному закладі загальної середньої освіти була окрема уповноважена особа (кар'єрний радник), відповідальна за профорієнтаційн у роботу з учнями?	Як ти вважаєш, чи потрібна у школі людина (кар'єрний радник), яка допомагатиме учням з вибором майбутньої професії?	Як Ви вважаєте, чи доцільно, щоб у кожному закладі загальної середньої освіти була окрема уповноважена особа (кар'єрний радник), відповідальна за профорієнтаційн у роботу з учнями?
Так, доцільно	100%	49%	70%	80%	68%	62%
Ні, недоцільно		18%	9%		12%	11%
Важко відповісти		33%	21%	20%	20%	27%

У контексті реформи «Нова українська школа» розвиток ключових компетентностей і вмій, необхідних для життєстійкості, усвідомленого вибору подальшого освітнього та професійного шляху, успішної самореалізації на ринку праці в умовах невизначеності вимагає інтеграції професійної орієнтації на рівні початкової та базової школи, а не тільки у випускних класах. Реалізація реформи профільної середньої освіти передбачає свідомий вибір напряму навчання (профілю) та поглиблене вивчення предметів. Без системного упровадження професійної орієнтації на етапі базової школи виникає проблема вибору професії без урахування здібностей людини й потреб ринку праці, що веде до низької продуктивності, зростання витрат на навчання та професійну переорієнтацію.

Водночас можливості закладів позашкільної, професійної та фахової передвищої освіти можуть стати дієвим інструментом раннього ознайомлення здобувачів освіти з професіями й інтеграції елементів профорієнтації на рівні початкової і базової школи.

План впровадження системи профорієнтації в Харківській міській територіальній громаді на 2026-2027 роки (далі – План) розроблено відповідно до наказів Міністерства освіти і науки України від 24.11.2025 № 1541 «Про затвердження концепції професійної орієнтації та кар'єрного консультування у системі освіти України на 2025-2030 роки та Плану заходів з реалізації Концепції професійної орієнтації та кар'єрного консультування у системі

освіти України на 2025-2030 роки», від 13.01.2026 № 29 «Про національне пілотування створення та впровадження системи професійної орієнтації дітей та підлітків у 2026–2027 роках», згідно з Меморандумом про співпрацю між Громадською організацією «Розвиток громадянських компетентностей в Україні» та Департаментом освіти Харківської міської ради в рамках реалізації Швейцарсько-українського проєкту міжнародної технічної допомоги DECIDE – «Децентралізація для розвитку демократичної освіти» в частині національного пілотування системи профорієнтації дітей та підлітків, п. 3.1 та п. 4.1.6.5 Положення про Департамент освіти Харківської міської ради (нова редакція), затвердженого рішенням I сесії Харківської міської ради 8 скликання від 09.12.2020 №7/20 «Про затвердження положень виконавчих органів Харківської міської ради 8 скликання» в редакції рішення 38 сесії Харківської міської ради 8 скликання від 30.04.2025 № 804/25, з метою забезпечити формування у дітей та учнівської молоді готовності до свідомого професійного самовизначення шляхом впровадження системної профорієнтаційної роботи в ЗЗСО громади, налагодження взаємодії з роботодавцями, закладами професійної та вищої освіти, а також урахування актуальних потреб регіонального ринку праці.

План визначає цілісну модель організації профорієнтаційної роботи в закладах загальної середньої освіти та механізми взаємодії всіх зацікавлених сторін.

Необхідність розроблення та впровадження системи профорієнтації зумовлена низкою викликів, зокрема: відсутністю системної профорієнтаційної роботи з урахуванням вікових особливостей учнів, недостатнім рівнем обізнаності щодо сучасного ринку праці та освітніх можливостей, обмеженою кількістю практико-орієнтованих заходів, а також високим рівнем неусвідомленого вибору подальшої освітньої та професійної траєкторії випускниками. Важливим чинником є також потреба громади у формуванні власного кадрового потенціалу та створенні умов для закріплення молоді.

Система профорієнтації в громаді вибудовується як безперервний процес, що охоплює всі рівні загальної середньої освіти та забезпечує поступовий перехід від ознайомлення зі світом професій до усвідомленого вибору професійної траєкторії: від загальної освіти – до профільного навчання, подальшої освіти та професійної реалізації в громаді.

Впровадження системи профорієнтації здійснюється в контексті реформи старшої профільної школи, яка передбачає розмежування академічного та професійного спрямування навчання.

Важливим етапом професійного самовизначення є вибір учнями освітньої траєкторії після 9 класу, що потребує формування в них усвідомленого підходу до прийняття рішень з урахуванням власних здібностей, інтересів та потреб ринку праці.

Профорієнтаційна робота здійснюється з урахуванням вікових особливостей учнів:

- для учнів 1–6 класів – у формі ознайомчих та дослідницьких заходів, спрямованих на формування первинних уявлень про світ професій, розвиток інтересів і здібностей;
- для учнів 7–9 класів – у формі діагностично-практичних та орієнтаційних заходів, що передбачають вивчення власних схильностей, участь у курсі «Професії», професійні проби та первинне професійне самовизначення;
- для учнів 10–11 класів – у формі профільно-практичних та вибірково-стратегічних заходів, спрямованих на свідомий вибір освітньої та професійної траєкторії, підготовку до вступу та занурення у професійне середовище.

Ключовим результатом функціонування системи є формування зв'язку «освіта – профіль – професія – громада», що забезпечує узгодження індивідуальних освітніх траєкторій учнів із потребами місцевого ринку праці та розвитком територіальної громади.

МОДЕЛЬ ПРОФЕСІЙНОГО САМОВИЗНАЧЕННЯ

ШКОЛА → ПРОФІЛЬ → ПРОФЕСІЯ → ГРОМАДА

ПОСЛІДОВНИЙ РУХ УЧНЯ: ВІД ПІЗНАННЯ СЕБЕ – ДО УСПІШНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ РЕАЛІЗАЦІЇ →

КЛЮЧОВА ІДЕЯ: Допомагаємо дитині пізнати себе, відкрити можливості, зробити усвідомлений вибір і реалізувати свій потенціал у громаді.

Реалізація Плану передбачає формування ефективної системи взаємодії між закладами освіти, органами місцевого самоврядування, бізнесом та

іншими партнерами з метою забезпечення доступної, якісної та практично орієнтованої профорієнтації.

Очікуваним результатом впровадження системи є підвищення рівня усвідомленого професійного вибору учнів, зростання мотивації до навчання, формування навичок планування власної освітньої та кар'єрної траєкторії, а також створення передумов для розвитку кадрового потенціалу громади та закріплення молоді.

З метою забезпечення цілісності та результативності впровадження системи профорієнтації у громаді визначено мету, принципи та основні завдання, що відображають ключові напрями розвитку системи та слугують основою для планування конкретних заходів.

2. Мета та завдання

Мета та завдання впровадження системи профорієнтації визначають стратегічні орієнтири розвитку громади у сфері професійного самовизначення учнів та забезпечують узгодженість дій усіх учасників процесу.

Мета: Впровадження сталої, інклюзивної та практично орієнтованої системи профорієнтації дітей і підлітків у територіальній громаді у 2026–2027 роках із забезпеченням міжсекторальної взаємодії органів влади та місцевого самоврядування, закладів освіти, місцевого бізнесу з урахуванням індивідуальних здібностей та інтересів дитини і актуальних потреб регіонального ринку праці.

Основні завдання:

1. Запровадження та супровід ранньої профорієнтації:

- впровадити елементи ознайомлення зі світом професій, розвитку інтересів і здібностей дітей, починаючи з початкової школи;
- забезпечити наступність профорієнтаційної роботи шляхом впровадження курсу «Професії» для учнів 8–9 класів як базового етапу усвідомлення професійного вибору;
- формувати позитивне ставлення до праці та різних видів професійної діяльності через інтеграцію в освітній процес.

2. Розвиток практико-орієнтованої складової профорієнтації:

- забезпечити системне проведення профорієнтаційних екскурсій, зустрічей з представниками професій та інших практико-орієнтованих форм роботи;
- впровадити курс «Професії» для учнів 8–9 класів із використанням практико-орієнтованих методів (професійні кейси, зустрічі з фахівцями, екскурсії на підприємства та інші форми роботи);
- поєднати зміст курсу «Професії» з реальними можливостями громади (місцеві підприємства, установи, заклади освіти).

3. Забезпечення рівного доступу до профорієнтаційних послуг:

- створити умови для залучення до профорієнтаційної роботи всіх категорій дітей, у тому числі внутрішньо переміщених осіб (далі – ВПО) та дітей з особливими освітніми потребами (далі – ООП);
- адаптувати форми та методи роботи відповідно до індивідуальних потреб учнів
- організувати системну інформаційно-комунікаційну роботу щодо можливостей профорієнтації, зокрема:
  - інформування учнів і батьків про доступні заходи, курси та сервіси;

- використання різних каналів комунікації (сайти закладів освіти, соціальні мережі, батьківські зустрічі, інформаційні матеріали).

4. Сприяння закріпленню молоді в громаді:

- орієнтувати профорієнтаційну роботу на потреби місцевого ринку праці;
- спрямувати зміст курсу «Професії» на ознайомлення учнів із актуальними та перспективними професіями, затребуваними в громаді, формувати уявлення про можливості навчання і працевлаштування в межах громади через інтеграцію локального контексту в курс;
- розвивати партнерство з місцевими підприємствами та установами з метою подальшого працевлаштування випускників.

З метою ефективної реалізації поставлених завдань визначено ключові напрями впровадження системи профорієнтації, які деталізують механізми досягнення очікуваних результатів.

Завдання	Інституційна та ресурсна спроможність громади	Партнерські профорієнтаційні практики для учнів ЗЗСО	Комунікація, оцінювання та звітність
1. Запровадження та супровід ранньої профорієнтації	Впровадження елементів ознайомлення зі світом професій у початковій школі; забезпечення наступності через курс «Професії» для 8–9 класів; організаційне забезпечення реалізації курсу	Залучення фахівців різних професій до освітнього процесу; організація зустрічей з представниками професій у межах курсу «Професії»	Інформування учнів і батьків про можливості ранньої профорієнтації; висвітлення заходів у закладах освіти
2. Розвиток практико-орієнтованої складової	Методичне забезпечення курсу «Професії»; підготовка педагогів до використання практичних методів навчання	Проведення екскурсій на підприємства, професійних проб, стажувань; впровадження кейсів і практичних завдань	Збір зворотного зв'язку від учнів та батьків щодо практичних заходів; моніторинг якості участі
3. Забезпечення рівного доступу та комунікації	Адаптація форм і методів профорієнтації для дітей з ООП та ВПО; створення умов доступності курсу «Професії» для всіх учнів	Забезпечення участі всіх категорій дітей у практичних заходах; індивідуалізований підхід до участі в профорієнтаційних активностях	Організація системної інформаційно-комунікаційної роботи (сайти, соцмережі, батьківські зустрічі, інформаційні матеріали)

Завдання	Інституційна та ресурсна спроможність громади	Партнерські профорієнтаційні практики для учнів ЗЗО	Комунікація, оцінювання та звітність
4. Сприяння закріпленню молоді в громаді	Формування локального змісту профорієнтації з урахуванням потреб ринку праці громади	Співпраця з місцевими підприємствами для організації практик і ознайомлення з професіями громади	Інформування про можливості навчання і працевлаштування в громаді; популяризація місцевих професій та кар'єрних можливостей

3. Принципи впровадження системи профорієнтації

Дитиноцентризм

орієнтація на інтереси, здібності та індивідуальні особливості кожної дитини як основу професійного самовизначення.

Поінформованість

забезпечення доступу учнів, батьків і педагогів до актуальної, зрозумілої та своєчасної інформації про професії, освітні траєкторії та можливості громади.

Співпраця

налагодження ефективної взаємодії між органами місцевого самоврядування, закладами загальної середньої освіти, роботодавцями, службою зайнятості, закладами професійної та вищої освіти, громадськими організаціями.

Релевантність

відповідність профорієнтаційної роботи сучасним потребам ринку праці та соціально-економічному розвитку громади і регіону.

Інклюзивність

забезпечення рівного доступу до профорієнтаційних заходів для всіх дітей, включно з ВПО, дітьми з ООП та іншими вразливими групами.

Системність

безперервність профорієнтаційної роботи на всіх рівнях освіти (від початкової до старшої школи) з чіткою логікою розвитку.

Наступність

забезпечення логічного переходу від ранньої профорієнтації до усвідомленого вибору профілю навчання та професії.

Ресурсність

ефективне використання кадрових, матеріальних, інформаційних та партнерських ресурсів громади для реалізації профорієнтаційних заходів.

Практична спрямованість

орієнтація на реальний досвід: екскурсії, зустрічі з фахівцями, моделювання професійних кейсів та ситуацій.

Гнучкість

можливість адаптації форм і методів профорієнтаційної роботи до змін ринку праці, безпекових умов та потреб учнів.

4. Суб'єкти впровадження

Кар'єрний координатор територіальної громади – уповноважена особа, визначена Департаментом освіти Харківської міської ради, яка здійснює координацію впровадження системи профорієнтації дітей та підлітків у громаді відповідно до цього Плану.

Кар'єрні радники закладів загальної середньої освіти – педагогічні працівники закладів загальної середньої освіти, визначені керівником закладу, які забезпечують організацію та реалізацію профорієнтаційної роботи з учнями на рівні закладу освіти, координують впровадження профорієнтаційних заходів, у тому числі курсу «Професії», взаємодіють із кар'єрним координатором територіальної громади, батьками та зовнішніми партнерами відповідно до цього Плану.

5. Основні учасники

- Департамент освіти Харківської міської ради, управління освіти адміністрацій районів Харківської міської ради;
- заклади загальної середньої освіти (у тому числі – пілотні: ЗЗСО №№ 65, 40, 44, 77, 98);
- адміністрація та педагогічні працівники ЗЗСО (зокрема, кар'єрні радники);
- учні та батьки ЗЗСО;
- місцеві роботодавці (підприємства, установи, організації громади);
- заклади професійної, фахової передвищої та вищої освіти;
- громадські організації та фонди, інші партнери.

6. Процедура розроблення та затвердження плану

План розроблено робочою групою, створеною при Департаменті освіти Харківської міської ради (наказ від 22.04.2026 № 55), у процесі робочих та консультаційних зустрічей із залученням зацікавлених сторін та урахуванням результатів опитування щодо стану профорієнтації у громаді. Проєкт Плану доопрацьовано з урахуванням рекомендацій експертів Швейцарсько-українського проєкту DECIDE – «Децентралізація для розвитку демократичної освіти» і затверджено в установленому порядку.

7. Ключові напрями впровадження системи профорієнтації

Реалізація системи профорієнтації в територіальній громаді здійснюється за трьома взаємопов'язаними напрямками, які охоплюють управлінські, освітні, партнерські та комунікаційні аспекти діяльності. Кожен із напрямів спрямований на вирішення визначених потреб і викликів, містить перелік заходів, очікувані результати, індикатори ефективності, відповідальних виконавців та необхідні ресурси.

Напрямок 1. Інституційна та ресурсна спроможність громади

Напрямок «Інституційна та ресурсна спроможність громади» спрямований на створення організаційних, кадрових та методичних умов для впровадження системи профорієнтації. У межах напрямку забезпечується формування управлінської моделі, підготовка педагогічних працівників, впровадження курсу «Професії», а також інтеграція профорієнтації в освітній процес. Реалізація напрямку створює основу для системної та безперервної профорієнтаційної роботи в закладах освіти громади.

№	Потреба / виклик	Запланована дія / захід	Очікуваний результат	Індикатори результативності	Строки виконання	Відповідальні	Партнери	Ресурси
1	Відсутність та недостатня підготовленість відповідальної особи, яка координує систему професійної орієнтації на рівні громади, що ускладнює системне планування, координацію та моніторинг профорієнтаційної роботи.	Визначення відповідальної особи як кар'єрного координатора громади та забезпечення підвищення кваліфікації кар'єрного координатора	Підвищення спроможності громади координувати та розвивати систему професійної орієнтації на місцевому рівні; наявність підготовленого кар'єрного координатора громади.	- визначено 1 кар'єрного координатора, який пройшов навчання та отримав підтвердження підвищення кваліфікації; - кар'єрний координатор здійснює координацію профорієнтаційної роботи у громаді;	2026 рік	Департамент освіти Харківської міської ради	Проект DECIDE, Харківський національний педагогічний університет імені Г.С.Сковороди, комунальний вищий навчальний заклад «Харківська	Освітні ресурси проекту DECIDE; організацій на підтримку громади, кадровий ресурс громади

				- розроблено План впровадження системи профорієнтації дітей і підлітків у громаді на визначений період.			академія неперервної освіти»	
2	Недостатній рівень методичної підготовки педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти щодо організації системної профорієнтаційної роботи з учнями.	Забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних працівників пілотних закладів загальної середньої освіти (кар'єрних радників) за програмою розвитку компетентностей у сфері професійної орієнтації учнів.	Підвищена професійна готовність педагогів здійснювати системну профорієнтаційну роботу з учнями у закладі освіти.	- визначено кар'єрних радників у пілотних ЗЗСО (по 2 особи); - визначено кар'єрних радників в ЗЗСО, які пілотують профільну старшу школу академічного спрямування; - педагоги пройшли навчання та отримали підтвердження підвищення кваліфікації; - розпочато роботу по впровадженню курсу «Професії» для учнів 8-9 класів пілотних ЗЗСО.	2026 рік	Відповідні Управління освіти адміністрацій районів Харківської міської ради, керівники визначених ЗЗСО	Проект DECIDE, Харківський національний педагогічний університет імені Г.С.Сковороди, комунальний вищий навчальний заклад «Харківська академія неперервної освіти»	Освітні ресурси проекту DECIDE; організацій на підтримка громади, кадровий ресурс ЗЗСО
3	Обмежена матеріально-технічна база закладів освіти для проведення системної профорієнтаційної роботи з учнями.	Участь громади у конкурсному відборі на отримання міні-грантів для створення профорієнтаційного хабу у закладі освіти.	Розпочато створення профорієнтаційного хабу у закладі освіти (у разі успішного конкурсного відбору), що розширить доступ учнів до	- подано заявку громади на участь у конкурсному відборі; - громада взяла участь у конкурсній процедурі; - реалізовано міні-грант (у разі успішного відбору).	2026-2027 роки	Департамент освіти Харківської міської ради, відповідне управління освіти адміністрації району Харківської міської ради, керівники ЗЗСО	Проект DECIDE, партнери проекту	Грантові кошти, матеріально-технічні ресурси ЗЗСО, організацій на підтримка громади

4	Недостатня обізнаність щодо концепції НУШ старшої школи (зокрема, профільної середньої світи академічного та професійного спрямування), можливостей профорієнтації.	Проведення інформаційно-роз'яснювальної роботи з батьківською громадськістю щодо впровадження концепції НУШ у старшій школі, мережі ліцеїв академічного спрямування. Створення інформаційного ресурсу про доступні заходи, курси та сервіси щодо профорієнтації.	Підвищення обізнаності батьків щодо впровадження концепції НУШ в старшій школі, про переваги академічних ліцеїв, можливості профорієнтації.	- створення інформаційної бази академічних ліцеїв із зазначенням профільності та партнерства; - створення інформаційного ресурсу про доступні заходи, курси та сервіси щодо профорієнтації.	2026-2027 роки	Департамент освіти Харківської міської ради	Відповідні управління освіти адміністрацій районів Харківської міської ради, заклади-партнери професійної та вищої освіти	Організацій на підтримка, кадровий ресурс
---	---	--	---	--	----------------	---	---	---

Напрямок 2. Партнерські профорієнтаційні практики для учнів ЗЗСО

Напрямок «Партнерські профорієнтаційні практики для учнів закладів загальної середньої освіти» є ключовим у частині формування практичного досвіду учнів та їхнього ознайомлення з реальним професійним середовищем. Реалізація напрямку забезпечує формування в учнів реалістичного уявлення про світ професій, сприяє усвідомленому вибору освітньої та професійної траєкторії та посилює зв'язок освіти з потребами ринку праці громади.

№	Потреба / виклик	Запланована дія / захід	Очікуваний результат	Індикатори результативності	Строки виконання	Відповідальні	Партнери	Ресурси
1	Відсутність системної профорієнтаційної роботи на рівні ЗЗСО з урахуванням вікових особливостей.	- впровадити елементи ознайомлення зі світом професій, розвитку інтересів і здібностей дітей починаючи з початкової школи; - забезпечити наступність профорієнтаційної роботи шляхом впровадження курсу «Професії» для учнів 8–9 класів як базового етапу усвідомлення професійного вибору; - формувати позитивне ставлення до праці та різних видів професійної діяльності через інтеграцію в освітній процес.	У ЗЗСО впроваджена системна профорієнтаційна робота з урахуванням вікових особливостей дітей. Учні 8-9 класів отримують системні знання про світ професій, освітні можливості після 9 класу та розвивають навички усвідомленого професійного самовизначення.	- курс «Професії» включено до навчальних планів пілотних ЗЗСО; - в ЗЗСО для учнів 1-6 класів проводяться профорієнтаційні заходи ознайомчого та дослідницького формату; для учнів 7-9 класів - діагностично-практичного та орієнтаційного формату; для учнів 10-11 класів - профільно-практичного та вибірково-стратегічного формату; - профорієнтаційними заходами охоплено більше 50% учнів; - курсом «Професії» охоплені учні 8-9 класів (не менше 90% на паралелі).	2026/2027 навчальний рік	Управління освіти адміністрацій районів Харківської міської ради, керівники ЗЗСО; кар'єрні радники ЗЗСО	Проект DECIDE, заклади професійної, фахової передвищої та вищої освіти	Методичні матеріали курсу, навчальні ресурси, кадрові ресурси

2	Недостатня кількість практичних форматів ознайомлення учнів із професійним середовищем та обмежений доступ окремих груп учнів до профорієнтаційних заходів.	Організація профорієнтаційних екскурсій, зустрічей із представниками професій, майстер-класів та інших практичних форматів профорієнтаційної роботи із забезпеченням інклюзивності та доступності всіх категорій учнів.	Учні мають регулярний доступ до практичних профорієнтаційних активностей, що сприяють формуванню реалістичного уявлення про професії та освітні траєкторії.	- проведено профорієнтаційні екскурсії (не менше 5 на рік); - забезпечено участь учнів різних категорій (зокрема, дітей з ООП, ВПО тощо).	2026-2027 роки	Управління освіти адміністрацій районів Харківської міської ради, керівники ЗЗСО, кар'єрні радники ЗЗСО	Проект DECIDE, заклади професійної, фахової передвищої та вищої освіти, місцевий бізнес, громадські організації	Організаційна підтримка, партнерські ресурси, інформаційні ресурси
3	Обмежена співпраця ЗЗСО з роботодавцями, закладами професійної, фахової передвищої та вищої освіти, що зменшує можливості учнів отримувати практичне уявлення про сучасний світ професій та ринок праці.	Налагодження системи співпраці для розвитку партнерських профорієнтаційних практик.	Сформована мережа партнерств громади, що забезпечує регулярну участь представників різних професій та освітніх інституцій у профорієнтаційній роботі з дітьми.	- укладено Меморандуми співпраці з організаціями та закладами освіти; - сформовано реєстр партнерів для проведення профорієнтаційних заходів; - партнери залучені до проведення профорієнтаційних активностей.	2026-2027 роки	Кар'єрний координатор громади, Управління освіти адміністрацій районів Харківської міської ради, керівники ЗЗСО, кар'єрні радники ЗЗСО	Проект DECIDE, заклади професійної, фахової передвищої та вищої освіти, місцевий бізнес, громадські організації	Організаційна підтримка, партнерські ресурси, інформаційні матеріали
4	Відсутність чітких механізмів диференціації між академічною та професійною	Організація профорієнтаційних івентів та днів відкритих дверей	Підвищена обізнаність учнів та батьківської спільноти щодо алгоритмів вступу та кар'єрних переваг	- організовані та проведені профорієнтаційні івенти та днів відкритих дверей (не менше 5 на рік) - частка учнів 9 класів, які визначилися з подальшою	2026-2027 роки	Кар'єрний координатор громади, керівники ЗЗСО, кар'єрні радники ЗЗСО	Заклади професійної, фахової передвищої та вищої освіти,	Організаційна підтримка, партнерські ресурси, інформаційні матеріали

	траєкторіями навчання, що призводить до неусвідомленого вибору випускниками подальшого освітнього шляху (без урахування власних здібностей та потреб ринку праці)		кожного з доступних освітніх профілів	освітньою траєкторією (академічною або професійною); - частка випускників, які обрали заклади професійної, фахової передвищої або вищої освіти відповідно до своїх інтересів та результатів профорієнтації (за результатами опитувань).			пілотні ліцеї академічного спрямування	
5	Недостатність адресної психолого-педагогічної підтримки учня при визначенні індивідуальної освітньої траєкторії	Проведення профорієнтаційних занять з використанням діагностичних методів, адаптованих навчальних та інформаційних матеріалів, а також забезпечення психолого-педагогічного супроводу учнів з урахуванням їхніх індивідуальних освітніх потреб.	Учні усвідомлено формують власну освітньо-професійну траєкторію: розробляють індивідуальний план професійної кар'єри, що містить результати самодіагностики, професійні інтереси, освітні цілі, участь у профорієнтаційних заходах та рефлексію щодо професійного вибору.	- проводяться профорієнтаційні заняття; - наявність в учнів індивідуальних планів кар'єрного розвитку.	2026-2027 роки	Кар'єрні радники ЗЗСО	Кар'єрний координатор громади, психологічна служба	Робочі зошити, діагностичні тести, методична підтримка експертів DECIDE, інтерактивні інструменти, онлайн-сервіси
6	Наявність у суспільстві та освітньому середовищі стереотипів щодо	Проведення зустрічей з успішними особами з інвалідністю, які реалізували себе в різних сферах діяльності для	Сформованість в учнів свідомої мотивації до професійного самовизначення в інклюзивному середовищі.	- організовано та проведено зустрічі (не менше 2 на рік)	2026-2027 роки	Кар'єрні радники ЗЗСО	Кар'єрний координатор громади, психологічна служба	Організаційна підтримка, партнерські ресурси, інформаційні матеріали

	обмеженості професійної реалізації осіб з інвалідністю та осіб з ООП.	руйнування стереотипів і демонстрації реальних кар'єрних маршрутів.						
7	Недостатній рівень практичного ознайомлення учнів із сучасними професіями та реальними професійними завданнями.	Запровадження практики професійних кейсів, розроблених спільно з місцевими підприємствами, установами, ЗПО та ЗВО для моделювання реальних професійних ситуацій і завдань у межах курсу «Професії» та профорієнтаційних заходів.	Формування в учнів практичного розуміння змісту професій; розвиток навичок командної роботи, критичного мислення та прийняття рішень; підвищення мотивації до усвідомленого професійного вибору.	- кількість розроблених та реалізованих професійних кейсів; - частка учнів, залучених до роботи з кейсами; - кількість партнерів, залучених до створення кейсів; - рівень зацікавленості учнів у професіях за результатами опитувань	2026-2027 роки	Кар'єрний координатор громади, Управління освіти адміністрацій районів Харківської міської ради, керівники ЗЗСО, кар'єрні радники ЗЗСО	Проект DECIDE, заклади професійної, фахової передвищої та вищої освіти, місцевий бізнес, громадські організації	Методичні матеріали; цифрові ресурси; експертна підтримка партнерів; кадрові ресурси; презентаційне та технічне забезпечення

Напря́м 3. Кому́нікація, оцінювання та зві́тність

№	Потреба / виклик	Запланована дія / захід	Очікуваний результат	Індикатори результативності	Строки виконання	Відповідальні	Партнери	Ресурси
1	Недостатня проінформованість учнів, батьків, громадськості про можливості професійної орієнтації, освітні траєкторії після 9 класу та зміст реформи НУШ.	Проведення інформаційно-роз'яснювальної роботи щодо можливостей професійної орієнтації, освітніх траєкторій після 9 класу.	Підвищено рівень проінформованості та обізнаності ключових аудиторій громади щодо профорієнтації та можливостей освітнього та професійного розвитку учнів.	- проведено тематичні інформаційні заходи для учнів та батьків (не менше 2 на рік); - публікації в інформаційному просторі; - учні та батьки проінформовані про можливості профорієнтації та освітні траєкторії (згідно з опитуваннями); - проведено кар'єрні тижні (кількість заходів та учасників).	2026-2027 роки	Кар'єрний координатор громади, Управління освіти адміністрацій районів Харківської міської ради, керівники ЗЗСО, кар'єрні радники ЗЗСО	Проект DECIDE, заклади професійної, фахової передвищої та вищої освіти, місцевий бізнес, громадські організації	Організаційна підтримка, партнерські ресурси, інформаційні матеріали, комунікаційні платформи, онлайн-сервіси
2	Недостатній обмін досвідом між закладами освіти та партнерами громади щодо ефективних практик профорієнтаційної роботи.	Проведення місцевого форуму успішних практик профорієнтаційної роботи включно з шкільним ярмарком «Професії» із залученням учнів, педагогів, батьків, представників бізнесу та закладів освіти.	Створено майданчик для представлення результатів профорієнтаційної роботи, популяризації освітніх та професійних траєкторій.	- проведено місцевий форум успішних практик; - проведено шкільний ярмарок «Професії»; - ключові аудиторії взяли участь у заходах.	Щорічно (червень)	Департамент освіти Харківської міської ради, Управління освіти адміністрацій районів Харківської міської ради, керівники ЗЗСО, кар'єрні радники ЗЗСО	Проект DECIDE, ЗЗСО, заклади професійної, фахової передвищої та вищої освіти, місцевий бізнес, громадські організації	Організаційна підтримка, партнерські ресурси, інформаційні матеріали

3	Відсутність системного інструменту для фіксації та відстеження професійного розвитку учнів.	Створення та впровадження цифрового профорієнтаційного портфоліо учня з можливістю накопичення результатів участі у профорієнтаційних заходах, сертифікатів, професійних кейсів та індивідуального плану професійної кар'єри.	Формування персоналізованої траєкторії професійного самовизначення учнів; підвищення усвідомленості професійного вибору; створення системи моніторингу професійного розвитку учнів.	- частка учнів, які ведуть цифрове профорієнтаційне портфоліо; - кількість учнів, які мають сформований план професійної кар'єри; - кількість профорієнтаційних активностей, відображених у портфоліо; - рівень використання цифрових сервісів у профорієнтаційній роботі.	2026-2027 роки	Керівники ЗЗСО, кар'єрні радники ЗЗСО	Проект DECIDE, заклади професійної, фахової передвищої та вищої освіти, місцевий бізнес, громадські організації	Цифрові платформи; онлайн-сервіси; методичні матеріали; кадрові ресурси; технічне забезпечення; партнерська підтримка
4	Недостатність моніторингових даних про ефективність профорієнтаційної роботи в громаді для ухвалення управлінських рішень.	Проведення щорічного опитування серед ключових аудиторій та підготовка аналітичного звіту для коригування Плану дій.	Налагоджена система регулярного моніторингу та оцінювання результатів профорієнтаційної роботи в громаді.	- проведено щорічне опитування; - підготовлено та оприлюднено аналітичний звіт; - результати використано для коригування Плану дій громади.	Щорічно (травень)	Кар'єрний координатор громади, Управління освіти адміністрацій районів Харківської міської ради, керівники ЗЗСО, кар'єрні радники ЗЗСО	Проект DECIDE, ЗЗСО, експертні організації	Аналітичні інструменти, кадрові ресурси, інформаційні системи збору даних

Отримані результати моніторингу та оцінювання використовуються для прийняття управлінських рішень, удосконалення профорієнтаційної роботи та коригування Плану відповідно до потреб громади.

8. Система управління та очікувані результати

Реалізація Плану впровадження системи профорієнтації дітей та підлітків у територіальній громаді забезпечить формування цілісної, сталої та ефективної моделі професійного самовизначення учнів.

Узгодженість дій органів управління освітою, закладів освіти, партнерів та громадськості сприятиме підвищенню якості освітніх рішень учнів, розвитку кадрового потенціалу громади та створенню умов для успішної самореалізації молоді.

Очікувані результати реалізації Плану для ключових цільових груп:

Для учнів:

- сформоване уявлення про світ професій та освітні можливості;
- розвиток навичок самопізнання, аналізу власних інтересів і здібностей;
- підвищення рівня усвідомленого вибору профілю навчання та професійної траєкторії;
- набуття практичного досвіду через участь у профорієнтаційних заходах (екскурсії, професійні зустрічі, майстер-класи інші практико-орієнтовані форми роботи);
- зростання мотивації до навчання через розуміння його практичної цінності.

Для педагогічних працівників:

- підвищення професійної компетентності у сфері профорієнтації;
- впровадження сучасних форм і методів профорієнтаційної роботи;
- ефективна інтеграція профорієнтаційної складової в освітній процес;
- розвиток ролі кар'єрних радників у закладах освіти.

Для батьків:

- підвищення рівня поінформованості про можливості освітніх і професійних траєкторій;
- залучення до процесу професійного самовизначення дітей;
- формування партнерської взаємодії зі школою щодо підтримки дитини у виборі майбутнього.

Для роботодавців та партнерів:

- розширення участі у профорієнтаційній роботі громади;
- формування кадрового резерву з числа учнівської молоді;

- посилення взаємодії з закладами освіти щодо підготовки майбутніх фахівців.

Для територіальної громади:

- формування ефективної системи профорієнтації як складової освітньої політики громади;
- підвищення рівня відповідності між освітніми результатами та потребами ринку праці;
- створення умов для закріплення молоді в громаді;
- розвиток кадрового потенціалу та підвищення економічної спроможності громади.

Система управління впровадженням Плану має багаторівневу структуру та передбачає чіткий розподіл повноважень і відповідальності між усіма учасниками процесу.

Координація впровадження системи профорієнтації здійснюється на рівні Департаменту освіти Харківської міської ради, який забезпечує формування загальної політики, організаційно-методичний супровід та контроль за реалізацією Плану.

Операційна координація та узгодження дій між усіма учасниками покладається на кар'єрного координатора громади, який забезпечує взаємодію між закладами освіти, партнерами, органами управління освітою, а також здійснює моніторинг реалізації заходів.

Безпосередня реалізація профорієнтаційної роботи здійснюється на рівні закладів загальної середньої освіти кар'єрними радниками, які організують та впроваджують профорієнтаційні заходи, координують участь учнів у курсі «Професії», забезпечують взаємодію з батьками та партнерами.

Система передбачає активну участь зовнішніх стейкхолдерів – роботодавців, закладів професійної, фахової передвищої та вищої освіти, громадських організацій, які долучаються до реалізації практико-орієнтованих заходів та формування уявлення учнів про сучасний ринок праці.

Зворотний зв'язок від учнів, батьків, педагогів і партнерів забезпечує можливість постійного удосконалення системи та прийняття обґрунтованих управлінських рішень.

Реалізація Плану може здійснюватися за рахунок місцевого бюджету, партнерських ресурсів, грантових програм та інших не заборонених законодавством джерел.

Реалізація усіх заходів здійснюється з урахуванням безпекової ситуації та з використанням змішаних (онлайн/офлайн) форматів.

Реалізація Плану може ускладнюватися безпековою ситуацією, міграційними процесами, кадровими та ресурсними обмеженнями. З метою мінімізації ризиків передбачено використання змішаних форматів роботи, партнерської підтримки та гнучкого коригування заходів відповідно до актуальних умов.

Результати реалізації Плану можуть бути використані для масштабування успішних практик профорієнтації в усіх закладах освіти громади.

Схвалено на засіданні робочої групи (протокол № 2 від 25.05.2026)

СИСТЕМА ПРОФОРІЄНТАЦІЇ ДІТЕЙ ТА ПІДЛІТКІВ У ГРОМАДІ

• ЛОГІКА РОЗВИТКУ УЧНЯ: ШКОЛА → ПРОФІЛЬ → ПРОФЕСІЯ → ГРОМАДА •

ЕТАПИ ПРОФОРІЄНТАЦІЇ	1–6 КЛАСИ ОЗНАЙОМЛЕННЯ ТА ДОСЛІДЖЕННЯ	7–9 КЛАСИ САМОПІЗНАННЯ ТА ВИБІР ПІСЛЯ 9 КЛАСУ	10–11 КЛАСИ ПРОФІЛЬ ТА ПІДГОТОВКА ДО ПРОФЕСІЇ	ПОДАЛЬША ОСВІТА ТА ПРОФЕСІЙНА РЕАЛІЗАЦІЯ В ГРОМАДІ
МЕТА	Формування первинних уявлень про світ професій, розвиток інтересів і здібностей	Вивчення своїх інтересів, здібностей і можливостей, усвідомлений вибір освітньої траєкторії після 9 класу	Свідомий вибір профілю навчання, підготовка до професії та побудова плану професійної кар'єри	Навчання у ЗВО / ЗПО та професійна реалізація в громаді
ОСНОВНІ ФОРМИ РОБОТИ	<ul style="list-style-type: none"> Ігрові та інтерактивні заняття Дослідницькі проекти Екскурсії, зустрічі Професійні свята та тижні 	<ul style="list-style-type: none"> Курс «Професії» Профдіагностика та тести Професійні проби Екскурсії, зустрічі з фахівцями Вибір після 9 класу (академічний чи професійний напрям) 	<ul style="list-style-type: none"> Профільне навчання Індивідуальні консультації Підготовка до вступу Знайомство з ринком праці 	<ul style="list-style-type: none"> Навчання у ЗВО / ЗПО Практична підготовка в освітньому процесі Професійний розвиток Внесок у розвиток громади
РЕЗУЛЬТАТ ДЛЯ УЧНІВ	Інтерес до пізнання світу професій, розвиток своїх здібностей	Усвідомлений вибір освітньої траєкторії після 9 класу	Готовність до вступу, сформований план професійної кар'єри	Успішна професійна реалізація та розвиток громади

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ ДЛЯ ГРОМАДИ	Усвідомлений професійний вибір молоді	Відповідність освіти потребам ринку праці	Закріплення молоді в громаді	Розвиток кадрового потенціалу	Соціально-економічний розвиток громади
---	---------------------------------------	---	------------------------------	-------------------------------	--